

TRADICINĖS

KURŠIŲ NERIJOS

ARCHITEKTŪROS
SPALVOS

Juodkrantė

ISTORIJA, ARCHITEKTŪRA IR SPALVOS

Dabartinėje vietoje Juodkrantės gyvenvietė pradėjo kurtis nuo XVII a. vidurio, greta įsteigtos smuklės. Smėliui užpusčius kitus Kuršių nerijos kaimus, prasidėjo Juodkrantės augimas – čia kėlėsi šeimos iš užpustyto Karvaičių kaimo.

XIX a. viduryje, gilinant farvaterį, Kuršių mariose buvo rastas gintaras. Vystantis gintaro kasybai, susidarė prielaidos Juodkrantės virsmui į kurortą – buvo įrengta prieplauka, pradėtos statyti vilos ir viešbučiai vasarotojams. Tuo pat metu Kuršių mariose reguliariai pradėjo kursuoti garlaiviai, o Juodkrantėje pasirodė pirmieji vasarotojai.

1890–1910 m. Juodkrantėje vietoje senųjų žvejų namų, pastatyti nauji, jau didesni mediniai namai su šoninėmis mansardomis ir ertviomis verandomis, kurios buvo pritaikytos svečių patogumui.

Kurortinės Juodkrantės gyvenvietės užstatymą suformavo naujai išaugę vasarnamiai. Vasarnamių architektūra, skirtingai nuo žvejo namo, yra profesionali, charakteringa kitiems Baltijos jūros kurortams.

Šiame lankstinuke nekilnojamojo turto savininkai, valdytojai, vystytojai Juodkrantės urbanistinio draustinio teritorijoje projektuojantys architektai ras rekomendacijas ir metodinę medžiagą, kuri padės parinkti tinkamą namo dažų spalvos kodą.

Juodkrantės urbanistiniame draustinyje 102 pastatų ir kitų statinių spalvas nustatė bei charakteringą namų spalvų paletę sudarė Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos užsakymu tyrimą atlikęs architektas Egidijus Vidrinskas.

Fasadai

Juodkrantės urbanistiniame draustinyje vyrauja mediniai, raudonai rudos ir tamsiai rudos spalvos namų fasadai (40 % tirtų pastatų). Šioje gyvenvietėje sutinkama platesnė namų spalvų gama nei kitose Kuršių nerijos gyvenvietėse. Juodkrantės kurorto augimas turėjo įtakos naujų pastatų koloritui.

Durys, langai, langinės

Juodkrantėje, skirtingai nuo Nidos, vyrauja vienspalvės, įstiklintos durys. Langinės dažniausiai įrengiamos tradiciniuose žvejų namuose. Vilų langai įreminami puošniais langų apvadais.

Tvoros

Juodkrantėje, seniausioje išlikusioje šiaurinės Kuršių nerijos gyvenvietėje, prie vilų architektūros buvo derinamos ir tvoros. Tvoros buvo medinės ar metalinės, azūrinės, simboliškai atliekančios aptvėrimo funkciją.

Stogai

Juodkrantės urbanistiniame draustinyje 67 % namų stogų dengti keraminėmis čerpėmis. Pastaruoju metu kai kurių namų stogai dengiami pilkos ar juodos spalvos čerpėmis. Visiškai nebeliko stogų, dengtų nendrėmis!

Kaip ir kitose gyvenvietėse, išskirtiniai žvejo namo elementai yra ornamentuotos vėjalentės ir lėkiai, tvirtinami ant stogo kraigo.

Daugelio vilų frontonų papuošimai buvo gaminami pagal Vokietijoje populiarių kurortinio stiliaus namų dekoratyvinių elementų katalogus.

Daugelis papuošimų išlikę iki šių dienų arba yra atkurti pagal ikonografinę medžiagą.

Gonkelės, verandos

Prie žvejo namo pagrindinio įėjimo vasarotojų patogumui tradiciškai statomos gonkelės ir verandos. Verandų savitumas išryškinamas langų sudalijime.

Vilos buvo projektuojamos su verandomis, kurioms dekoratyviniai elementai buvo parenkami iš populiarių Baltijos pajūrio kurortinių namų katalogų.

Juodkrantės NAMŲ SPALVŲ PALETĖ

Juodkrantės namų spalvų paletę sukūrė Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijos užsakymu tyimą atlikęs architektas Egidijus Vidrinskas.